

tr. zák., tudíž v celé části odsuzující. V důsledku shledaného zmatku bylo za souhlasu generální prokuratury podle § 5 zákona ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878 zmateční stížnosti vyhověti ihned v poradě neveřejné a, ježto se nelze obejít bez nového hlavního přeličení, uznati dále právem, jak se stalo, aniž bylo třeba zabývat se zbývajícími ještě formálními výtkami zmateční stížnosti.

Čís. 3301.

Jde o podvod podle § 199 d) tr. zák., napodobil-li kdo notářské ověřovací doložky a podpis notářův na knihovních žádostech (pečeť notářovu na oněch doložkách), a předloživ ony knihovní žádosti soudu, uvedl jej v omyl, jímž měl stát utrpěti škodu na svém právu na správné vedení knih pozemkových (§ 53 posl. odst. knih. zák.).

Každý náklad, který oklamáný učiniti nechtěl, poněvadž nebyl pro jeho majetkové cíle užitečným (k němuž došlo bez jakéhokoliv právního závazku, zmenšuje peněžní hodnotu jmění oklamaneho a znamená proto újmu odpovídající pojmu škody na majetku podle § 197 tr. zák.

Ke skutkové podstatě zločinu podvodu kvalifikovaného pro výši škody podle § 203 tr. zák. vyžaduje se způsobení škody přes 2.000 Kč jen, nesměřoval-li úmysl pachatelův ke způsobení oné škody; pak-li ano, je lhostejno, zda vůbec nějaká škoda nastala.

(Rozh. ze dne 20. října 1928, Zm II 324/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu ve Znojmě ze dne 9. července 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu (§§ 197, 199 d), 200, 201 a) a 203 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Stížnost napadá, dovolávajíc se číselně důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 5 tr. ř. výrok rozsudku, že městská spořitelna v M. B. utrpěla jednáním obžalovaného škodu na majetku 50.000 Kč, výtkou nedostatku důvodů, dále výtkou, že rozsudek je v tomto směru v rozporu se spisy, poněvadž prý spořitelna obdržela ve skutečnosti od obžalovaného již před policií ke krytí pohledávky 50.000 Kč částku 11.000 Kč a možnost dalšího krytí a teprve další civilněprávní kroky v této věci ukážou, zda a pokud je spořitelna na majetku poškozena, a posléze výtkou, »že rozsudek je v tomto směru v úplném rozporu s civilněprávními spisům a zákonům odpovídajícími důsledky«. Tu dlužno především poznamenati, že výrok rozsudku, že spořitelna utrpěla jednáním obžalovaného škodu na majetku, a to škodu 50.000 Kč, není pouhým zjištěním skutkovým, jež lze napadati důvodem zmatečnosti podle § 281, čís. 5 tr. ř., nýbrž že výrok tento uzavírá v sobě řešení otázky právní. Chce-li však stížnost svými posléze uvedenými vývody též vyjádřiti, že rozsudek posuzuje tuto otázku právně mylně, nelze jí rovněž přiznati oprávnění. Rozsudek zjišťuje v rozhodovacích důvodech, že městská

spořitelna v M. B. přislíbila obžalovanému žádanou jím zápůjčku 50.000 Kč jen pod podmínkou, že Františka T-á a Marie K-á podepíší jako ručitelky dvě směnky po 25.000 Kč a že svolí mimo to k tomu, by byla na jejich nemovitostech zaknihována poznámka pořadí pro obmyšlenou zápůjčku 25.000 Kč, a zjišťuje dále, že obžalovaný dosáhl vyplacení zápůjčky 50.000 Kč, ač tyto podmínky splněny nebyly, tím, že uvedl spořitelnu listivým jednáním v rozhodovacích důvodech blíže vyličeným v omyl, tak že měla za to, že řečené podmínky jsou splněny. Vyplatila-li spořitelna za tohoto stavu věci obžalovanému 50.000 Kč, šlo o vydání, které učinila bez jakéhokoli právního závazku (§ 871 obč. zák.), a které vůbec učiniti nechtěla, poněvadž nebylo pro její majetkové cíle užitečným. Vyplacením 50.000 Kč utrpěla tudíž spořitelna za daného stavu věci nepochybně škodu na majetku, neboť každý náklad, který oklamany učiniti nechtěl, poněvadž nebyl pro jeho majetkové cíle užitečným, a k němuž dokonce došlo bez jakéhokoli právního závazku, zmenšuje peněžní hodnotu jmění oklamaneho a znamená proto újmu odpovídající pojmu škody na majetku podle § 197 tr. zák. (Rozh. č. 2448, 2939, 2941 a j. sb. n. s.). Výše škody, již spořitelna v souzeném případě na majetku utrpěla, rovnala se skutečně 50.000 Kč; neboť vyplacením této částky zmenšil se majetek spořitelny o stejný peníz, bez právního důvodu a proti vůli spořitelny. Za tohoto stavu věci lze spatřovati v tom, že obžalovaný poskytl později spořitelně částečné krytí její pohledávky (11.000 Kč), jen částečnou náhradu majetkové škody v částce 50.000 Kč jí způsobené a v případě možnosti dalšího krytí pohledávky spořitelny jen možnost další náhrady způsobené majetkové škody. Ostatně je pro posouzení, zda se dopustil obžalovaný zločinu podvodu za vinu mu kladeného, zejména též podle § 203 tr. zák. kvalifikovaného, v souzeném případě vůbec nerozhodným, zda utrpěla spořitelna jednáním obžalovaného škodu na majetku či nikoli. Ke skutkové podstatě zločinu podvodu kvalifikovaného pro výši škody podle § 203 tr. zák., vyžaduje se zjištění, že pachatel způsobil škodu 2.000 Kč převyšující, nebo, jak to vyjadřuje § 203 tr. zák., »že převyšuje částka nebo hodnota toho, co si pachatel zločinem присвоил, 2.000 Kč«, jen tenkrát, není-li zjištěno, že úmysl pachatelův směřoval ke způsobení škody 2.000 Kč převyšující. Je-li však, jak je tomu též v souzeném případě rozsudkem způsobem formálně bezvadným zjištěno, že pachatel měl úmysl způsobiti majetkovou škodu 2.000 Kč převyšující, je, jak plyne z § 203 tr. zák. lhostejno, zda nastala též skutečně taková škoda nebo vůbec nějaká škoda či nikoli.

Uplatňující číselně důvody zmatečnosti podle § 281, čís. 9 a) a 10 tr. ř., věcně však jen posléze uvedený zmatek, napadá stížnost rozsudek, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. zák. námitkou, že jednání, v němž rozsudek spatřuje tento zločin, nezakládá skutkovou podstatu tohoto zločinu, nýbrž že tu přicházejí v úvahu ien přestupky podle § 320 f) tr. zák. a podle §§ 5, 330 tr. zák. Skutková podstata zločinu podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. zák. byla by prý v souzeném případě dána jen tenkrát, kdyby byl obžalovaný jednal v úmyslu, by poškodil stát na konkrétním právu a kdyby takové poškození bylo skutečně nastalo. Těchto předpokladů prý tu však není. Právo státu na dozor nad zachováváním předpisů notářského

řádu a knihovního zákona, jež obžalovaný podle rozsudkového zjištění zamýšlel poškodit, je prý totožným se všeobecným dohlédacím právem státu, jež prý nenáleží k oněm konkrétním právům státu, jež mohou býti podle § 197 tr. zák. předmětem poškození podvodem. Stížnost jest především na omylu, pokládá-li právo státu, jež obžalovaný podle rozsudkových zjištění zamýšlel poškodit, za pouhé abstraktní právo státního dozoru, jak se rozsudek ve výroku ovšem nepřesně vyjadřuje. Podle skutkových zjištění rozsudku nesl se úmysl obžalovaného k tomu, by knihovní soud, jemuž obžalovaný dal předložit žádosti o povolení poznamky pořadí pro obmyšlenou zápůjčku, jež byly opatřeny nepravými podpisy vlastníků nemovitosti a na nichž byly obžalovaným napodobeny notářská ověřovací doložka a podpis a pečeť notářovy, byl uveden v omyl, že legalisační doložka, podpis a pečeť notáře jsou pravé, a by byl tím pohnut k povolení oněch knihovních poznámek, ač tu ve skutečnosti pro nedostatek soudního nebo notářského ověření podpisů vlastníků nemovitostí nebylo pro to podkladu (§ 53, posl. odst. knih. zák.). Podle toho nebylo předmětem obžalovaným zamýšleného poškození všeobecné dohlédací právo státu, nýbrž úmysl obžalovaného směřoval přímo k poškození účelu, jehož se stát v úvahu přicházejícími předpisy notářského řádu a knihovního zákona domáhá, k tomu, by bylo knihovnímu soudu znemožněno učiniti opatření, k němuž by znalost pravého stavu věci byla dala podnět. Předmětem obžalovaným zamýšleného poškození bylo tudíž konkrétní právo státu na správné vedení knih pozemkových. (Rozh. č. 361 víd. sb. a j.). Skutečnost, že rozsudek označuje toto právo za právo dozoru nad zachováváním předpisů notářského řádu a knihovního zákona, nemůže na tom nic měniti. Dále jest vzhledem k vývodům stížnosti zdůrazniti, že z ustanovení § 197 tr. zák. vysvítá, že se ke skutkové podstatě podvodu vůbec, tedy také ke skutkové podstatě zločinu podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. zák. nevyhledává, by byl někdo na majetku nebo na jiných právech poškozen, a že rozsudek ostatně v souzeném případě zjišťuje, že obžalovaný způsobiv svým posléze řečeným jednáním, že knihovní soud knihovní poznámky povolil, poškodil stát na konkrétním právu. Rozsudek zjišťuje v rozhodovacích důvodech, že obžalovaný napodobil veřejné listiny, notářské ověřovací doložky a podpis notářův na knihovních žádostech, dále pečeť notářovu při těchto legalisačních doložkách, a že, dav pak tyto žádosti předložití okresnímu soudu v Hrotovicích, uvedl ho v omyl, kterýmž měl stát utrpěti škodu na řečeném konkrétním právu. Tím jsou zjištěny všechny náležitosti skutkové podstaty zločinu podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. zák., jež byla rozsudkem shledána v tomto jednání obžalovaného. Přestupek podle § 320 f) tr. zák. nepřichází tu v úvahu již proto, že posléze uv. ustanovení zákona předpokládá, že pachatel jednal »bez onoho zlého úmyslu, který jest uveden v § 197 tr. zák.«, t. j. bez úmyslu poškodit, a pro použití §§ 5, 330 tr. zák. nebylo tu podle skutkového stavu rozsudkem zjištěného vůbec podkladu. Namítá-li posléze stížnost, dovolávajíc se číselně důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9 a) tr. ř., že ostatní rozsudkem zjištěné jednání obžalovaného nezakládá skutkovou podstatu zločinu podvodu podle §§ 197, 200, 201 a) a 203 tr. zák., protože obžalovaný nejednal v úmyslu způsobiti škodu, neprovádí tím

uplatňovaný zmatek způsobem odpovídajícím zákonu, nedržíc se skutkových zjištění rozsudku, jak by při správném provádění hmotně-právního zmatku činiti měla, nýbrž vychází ze skutkového předpokladu rozsudkem nezjištěného, ba jím vyloučeného, že obžalovaný neměl úmyslu poškoditi. Bylo tudíž zmateční stížnost jako dílem neodůvodněnou, dílem po zákonu neprovedenou zavrhnouti.

Čís. 3302.

Zločinem podle § 93 tr. zák. jest již pouhé omezování, nikoli teprve naprosté odnětí osobní svobody člověka; zločin páše se již tím, že se postižené osobě překáží v užívání její osobní svobody, nikoliv teprve tím, že se jí to znemožňuje. Stačí, že byly volnému pohybu oné osoby kladeny překážky, třebaš nebyly nepřekonatelné, ani takové síly, že se stal jakýkoliv odpor napadené osoby nemožným.

O pouhém ztížení, znesnadnění pohybu bude lze mluvit jen tehdy, trvá-li činnost pachatelova, střetnuvší se s opačnou vůlí postižené osoby, po dobu tak nepatrnou, že ji osoba ta právě pro její rychlé skončení nepociťuje jako vážnou překážku, již musí zdolat, by si zjedнала volnost pohybu, nýbrž jen jako obtěžování, od něhož bude upuštěno, jakmile obranou naznačí že se jím cítí ve volném pohybu zkrácena.

Okolnost, že činnost pachatelova trvala jen poměrně krátkou dobu, může býti vyvážena větší intenzitou překážek volného pohybu, obzvláště vážností účinků, které jimi najmě i v duši postižené osoby nastaly.

V subjektivním směru se vyžaduje a stačí (kromě vědomí o protiprávnosti jednání) vědomí pachatelovo, že napadená osoba pociťuje jeho jednání jako omezování osobní svobody.

Zločin podle § 128 tr. zák. předpokládá u zneužití osoby stav bezbrannosti, jímž se rozumí naprostá nezpůsobilost, klásti odpor, naprosté zrušení svobody vůle potud, že bezbranná osoba nemá nižádné možnosti, zjednati své vůli průchod proti opačné vůli pachatele, závadným jednáním uskutečňované.

Pro zločin § 128 tr. zák., jehož objektivní skutková podstata liší se od skutkové podstaty zločinu násilného smilstva podle §§ 125, 127 tr. zák. jen růzností způsobu pohlavního zneužití, nelze předpokládati intenzivnější tíseň zneužívané osoby než pro zločin násilného smilstva. U tohoto zločinu pak se předpokládá toliko bezbrannost relativní, totiž — ovšem naprostá — neschopnost k odporu pachateli a to právě proti onomu počínání pachatelovu, proti němuž má býti osoba ta chráněna.

(Rozh. ze dne 24. října 1928, Zm I 446/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 24. května 1928, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými Robert Z. zločinem veřejného násilí podle § 93 tr. zák., Gustav Z. zločinem zprznění podle § 128 tr. zák.